BİR AKIL VEREYİM

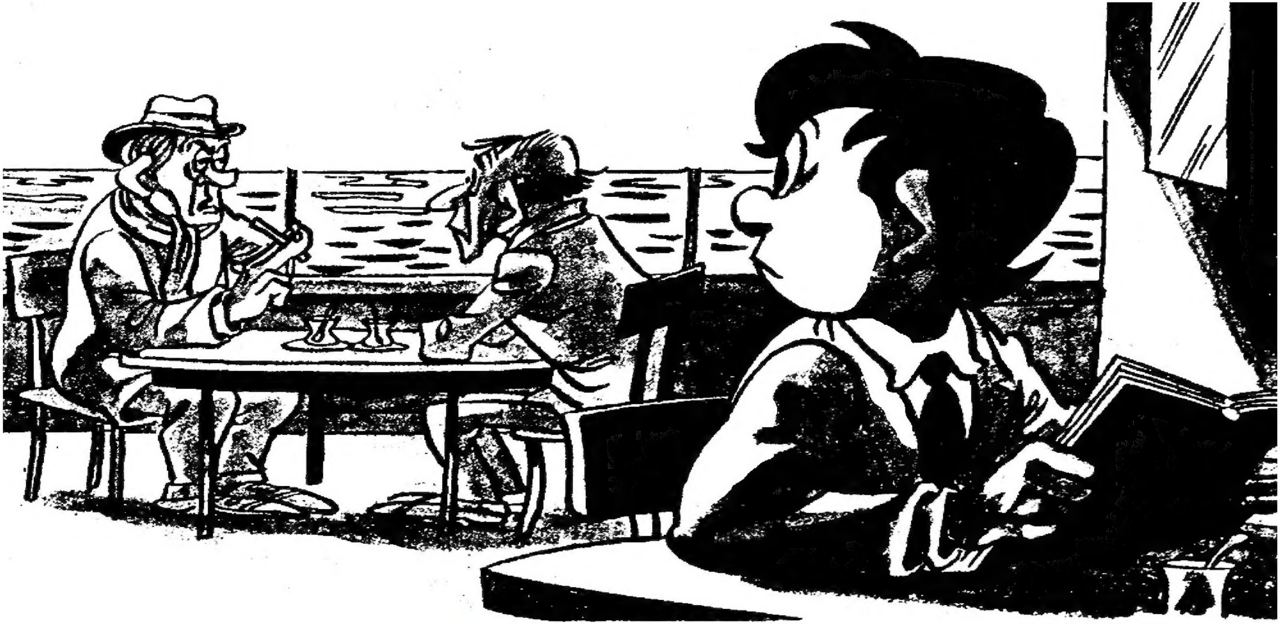

AZİZ NESİN

GIRGIR

KENDİ HALİNDE BİR MİZAH DERGİSİDİR

MİM UYKUSUZ

BİR AKIL VEREYİM

Yazan: Aziz Nesin
Çizen: Mim Uykusuz

Son vapurla Kadıköy'e dönüyordum.İçki sofrasından kalktığımda gece yarısını geçiyordu.Birbuçuk vapuruna zor yetişmiştim.Hava oldukça soğuk ama, kanım kızışmış,içeride oturamadım, güverteye çıktım.

Vapurun burnunda bir karaltı var.Sarayburnu açıklarına gelince, karaltının ay ışığında belli olan kıpırdamşlarını hiç beğenmedim.Yarı beline kadar korkuluktan aşağı sarkıyor,sonra kendini denize atmaktan cayıp geri çekiliyor.Bir iki... I-ıh, adamın niyeti bozuk.Burna doğru yürüdüm.Beni görünce tahta sıraya oturdu.Yandan baktım.Yüzünü ay ışığında tanıdım.Eskiden bir iki yerde selâmlaştığımız,konuşmuşluğumuz var ya,kim olduğunu çıkaramadım.

-Merhaba... dedim.

Olgün bir sesle,

-Merhaba... dedi.

-Nasılsınız?

Sesi sertleldi :

-Ne o, sen de mi akıl vereceksin?

-Yoo, estağfurullah... dedim.

-Bilirim,bilirim hepinizi,dedi, akıl vermeden duramazsınız.

Yanına oturdum.

-Ne oldu, dedim, bişeye canınız sıkılmış. Anlatın, açılırsınız.

-Bir cıgara ver de anlatayım...dedi

Cıgarayı tutan eli titriyordu.Cıgaradan derin derin üst üste birkaç soluk çekti.

-İşsizim, dedi, iki aydır iş arıyorum. Ama sakın akıl vermeye kalkma haa...

-Hepimiz işsizlik çektik.İşsizlik çekmeyen var mı?

-Yalnız işsizlik olsa iyi...İcra memurları bugün hacze geleceklerdi,bu bir. Üç aydır atlattığım ev sahibi de gelecekti, iki. Elektriği kestiler,bu üç.Bir komşu kadın, eczaneden ilâç yaptırmam için beş lira vermişti. "İlâcı yarın yapacaklar" diye parayı yemiştim,bu dört.

-Öyledir,belâlar gelince soycak sopcak gelir...

-Hepsi belâ değil, iyi şeyler de geldi. Bir arkadaşım,Kartal'da fabrikası olan bir dostuna benim gibi bir mektup yazdı.Mektubu götürünce hemen iş bulacaktım bugün.

-Bu çok iyi...

-Ama Kartal'a gidecek yol param yoktu, gidemedim.Sonra bu gece bir eve çağırmışlardı beni.Zengin bir kadınla tanıştıracaklardı.Kadın beni beğenirse evlenecektik.Ama gidemedim ki...Şu halime bak, berbere gidip saçımı kestirecek param bile yok.Affedersiniz ,akıl vermeden bir cıgara daha verir misiniz?

Verdim.

-Dün öğleyin yediğim işkembe çorbasıyle duruyorum,otuz sekiz saat oluyor. Hepsinden beteri,Allah kahretsin, cıgaram da yoktu.Sabah erkenden evden çıktım.Aklıma Fikret geldi.Bir zamanlar ben de ona yardım etmiştim.İki yıldır ben görmeyeli zengin olmuş. İki yüz lira verse, benim bütün işim görülür.Cıgarasızlıktan başım dönüyor,açlıktan midem kazınıyor. Yürüye yürüye Perşembe Pazarı'ndaki yazıhanesine gittim.Dayalı döşeli yazıhane.Yanında üç-dört kişi çalışıyor. Nasıl olsa iki yüz lira verir.Borç değil mi?

-Fikret,sıkıntıdayım.Bana biraz yardım et... dedim.

-Ne demek,tabii...dedi, arkadaşlık böyle zamanda belli olur.Bilirsin,ben arkadaş canlısıyımdır.

BİR AKIL VEREYİM

Darda kaldığın bir zamanda beni hatırladığın için teşekkür ederim. Nedir sıkıntın?

Iki yüz lira istesem, yanında kredim düşecek. Belki daha çok verir diye,

-İşsizim, dedim, paraya ihtiyacım var...

-Hımmm... dedi, bak, sana bir akıl vereyim. Kulağını aç, beni iyi dinle. Sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Sen şimdi hemen bir arsa al. Anladın mı? Çünkü piyasa enflasyona gidiyor. Böyle zamanda parayı gayri menkule yatırmalı. Bu aklı sana baban olsa vermez. Otuz bin liraya bir arsa alsan, bir ay içinde elli bine satarsın. Al sana havadan yirmi bin lira kazanç. Nasıl?

-Güzel...

-Parayı kazandım diye yan gelme. Bu sefer elli bine başka bir arsa al, bir av geçmez, seksen, doksan bine satarsın.

Ne diyeyim, içimden söviyorum. Elini omuzuma koydu :

-Hadi hadi, hiç durma, boşuna vakit kaybetmeye gelmez. Her geçen zaman aleyhine işliyor. Bir günde arsalar yüzde on pahalılanıyor. Durmak senin için zarar. Ne duruyorsun, hadi !..

Başım dönüyor. Koltuğa dayanarak kalktım.

-Teşekkür ederim.

-Bişey değil kardeşim. Ne zaman başın sıkışırsa Allahaşkına bana gel. Gelmezsen darılırım.

Merdiveni inerken arkamdan sesleniyor :

-Bütün param arsaya kapat. Korkma, zarar etmezsin.

Avukat Bülent aklıma geldi. Açlıktan sallana sallana Beyoğlu'na çıktım. Bir de bulamazsam... Yüz lira olsun verir ya.. Yüz lira benim işimi bu günlük görür

Hacizle kira kalsın. Elektriği açtırırım. Komşu kadının eczaneden ilâcını yaptırırım. Karnımı bir güzel doyurur, cıgara alır, traş olur, önce Kartal'a, sonra da zengin kadına giderim.

Bülent yerindeymiş.

-Bülent kardeşim, dedim, ben cok sıkıntıdayım... Acaba bana...

Sözümü ağzıma tıkadı :

-Bak, sana bir akıl vereyim.

-Ver, dedim.

Başını tavana kaldırdı, düşündü, düşündü,

-Sen İngilizce biliyorsun; değil mi ? dedi.

-Eh biraz... dedim.

-Yok yok, bilirsin... Sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Sen şimdi hemen bir pasaport al. Atla bir uçağa, doğru Avrupa'ya git. Sana burada, bu kısır memlekette yazık oluyor kardeşim. Senin değerini anlayacak yok burada. Ne diye burada sürünüp duruyorsun? Git Avrupa'ya, orda sana iş çoook.. Ah senin yerinde olsam, bir dakika durur muyum be. Hadi, hemen al pasaportunu bin bir uçağa... Oooh, ver elini Avrupa ... Nasıl?

-İyi...

Açlıktan barsaklarım guruldamaya başladı. Dışarı çıktım. Nasıl söviyorum, sorma...

Muharrem'e gideyim, dedim. Okul arkadaşım. Ne de olsa halden anlar. Elli lira olsun verir ya... Elli olmasın da yirmi beş olsun. Önce bir cıgara alırım, karnımı doyururum. Sonra Kartal'daki fabrikaya giderim, akşam da kadına...

Şişli'ye kadar yürüdüm. Bereket evdeymiş.

-Aman Muharrem,dedim,nasıl sıkıntıdayım,anlatamam. Bana az çok bir yardımda bulun.

-Anlıyorum, anlıyorum,dedi, hepimizin başına geldi geçti. - Biraz durdu-Bak sana bir akıl vereyim.Dinle... Havadan para kazanmak ister misin?

-İsterim.

-Bak,sen ne yap...Beyoğlu'nda, ama güzel bir yerde bir mağaza kirala.

-Aman Muharrem,ben ne diyorum, sen ne diyorsun.

-Dinle kardeşim.Akıl akıldan üstündür.Bir dakika beni dinle.Büyük bir dükkân olsun...Hiç sermaye istemez.Sokaklardan kedileri toplayıp,dükkâna dolduracaksın.Her sokak kedisini ayrı bir kafese koyacaksın.İşte o kadar.Her kafesin üstüne atmasyondan,bilmem ne cinsi diye bir tabela asacaksın.Anladın değil mi ? Memlekette enayi züppe çok.Cins kedi diye gelen gelene...Sokaktan topladığın kedileri, Çin kedisi, Hint kedisi, Tibet kedisi,Siyam kedisi, diye yüz liraya, iki yüz liraya,tutturabildiğine sat.Kedi bu.. Dil bilmez,konuşsun da seni yalancı çıkarsın.Nasıl akıl?

İçimden "Allah belamı versin..." diyerek dışarı çıktım. Bildiğim sövgüler az geliyor.On kuruşum bile yok ki bir simit alayım.Açlıktan,cıgarasızlıktan düşünemiyorum bile...Aklıma,birden Kenan geldi.Haydi,ordan yürüye yürüye taa Sirkeci've.On lira vermez mi bu Kenan ? On lira verse,bir karnımı doyursam, bir cıgara alsam,bir de Kartal'a gitsem yeter.Zengin kadına gitmekten vaz geçtim.

-Kenan,kardeşim...Çok rica ederim. Bildiğin gibi değil,durumum çok kötü ... Bana küçücük bir yardımda bulunabilir misin?

Ayağa kalktı.Ellerini pantalonunun

ceplerine sokup karıştırmaya,bozuk paraları şıngırdatmaya başladı.

-Bak, sana bir akıl vereyim,dedi, en iyisi sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Senin kalemin kuvvetlidir.Sen hemen iyi bir otele kapan.Ama sessiz, gürültüsüz bir yer olsun.En iyisi Uludağ'daki otellerden birine git.

-Eee?

-Sen otelde, iki üç ay kapanıp kalacaksın.

-Evet?

-İki üç ay sık dişini,bir roman yaz. Anladın mı? Senin romanını hangi gazete olsa alır.Terslik oldu da alamadılar diyelim.Yılma.Kitapçılara götür.Sende şu kadarcık akıl yok be...Sendeki kalem olur da insan sıkıntı çeker mi? Baktın,kitapçılar basmadı.Daha iyi.Daha çok kazanırsın.Kendi hesabına bastır birader. Hiç aklına gelmemişti değil mi?Nasıl akıl?

Az daha dursam sinirden yüreğime inecek,oraya yığılıp kalacağım.Dışarı çıktım ama,yürüyemiyorum,sürükleniyorum. Hava da karardı.Kime gitsem,ne yapsam... Nuri var,Beyazıt'ta.İki buçuk lira da mı vermez? Hepsinden geçtim,bir çorba içsem,bir de cıgara alsam yeter. İki buçuk liramın hızıyle Beyazıt'a kadar gittim.

-Nuri, kardeşim...Benim durumum kötü, ama çok kötü...Hiç param yok...

-Çok yorgunsun.Önce şöyle bir otur, kendine gel...

Hay Allah razı olsun,gördün mü insan evlâdını.

-Kime gittimse...Hepsi de...

-Öyledir, bilirim. Herkes bir akıl verir değil mi?

BİR AKIL VEREYİM

Kulak asma onlara. Herkesin kendi aklı kendine yeter... Dinle, bak,ben sana şimdi bir akıl vereyim.

Elimi masamın üstündeki madeni tablaya attım ama,bende güç kalmamış, ağır tablayı kaldıramadım ki,kafasına fırlatayım.

-Bak, kardeşim,en iyisi sen ne yap biliyor musun? Sen bir tabakhane aç. En iyisi bu...

-Yahu, param yok, diyorum sana... Anlamıyor musun?

-Anlıyorum. Bu iş için para istemez birader. Bir tabakhane açacaksın, o kadar. Beş on adam tutacaksın. Sokak köpekleri var ya, tutup tutup getirecekler. Köpeklerin derilerini yüzdürüp tabaklatacaksın. Bak,hiç kimsenin aklına gelmez. Köpek derisi ne para ediyor biliyor musun? Kadın eldivenleri hep köpek derisinden yapılır. Ne diye düşünüyorsun? Hemen bir tabakhane aç...Istanbul sokakları başıboş köpek dolu...

-Ben bir gemi alsam nasıl olur?

-Gemiyi ne yapacaksın?

-Hiç...Alayım diyorum işte. Alayım bir gemi, bakalım nasıl olacak?

-Sen gemiyi bırak. Sana verdiğim bu akıl, gemiden çok daha kazançlı. Dinle beni,hemen bir tabakhane aç...

Sokağa çıktım,karanlık...Aksaray'da Naci var. Zengin değil ama olsun. Para istemem,bir yemek olsun yedirir ya, bir cıgara verir ya...Naci'ye gittim ama, bende de adım atacak derman kalmadı.

Karşı karşıya oturduk.

-Naci kardeşim,halimi görüyorsun.. Konuşacak takatim yok...

Nacı,

-Vah vah, dedi, ne olmuş sana böyle?

-Yaa, hiç sorma...

-Dur,ben sana bir akıl vereyim.

Kuvvetim yok ki, suratına bir yumruk indireyim. Ne yapayım? Kısa kısa aralıklarla tuh tuh diye suratına tükürmeye başladım.

-Ne yapıyorsun yahu? dedi.

-Hiç...Bende böyle bir tik var...

O anlatıyor, ben yavaş yavaş tükürüyorum.

-Bak, sen ne yap...Sana bir akıl vereyim. Sen bu durumda hiç bir işe karar veremezsin. Önce bir iyice dinlen. Sinirlerin yatışsın. Ya...Meselâ ne bileyim ben, Yalova kaplıcalarına git...On beş-yirmi gün sırt üstü yat,aklın başına gelsin. Ondan sonra ne yapacağım düşün.. Tükürme öyle yahu. Bak sinirden ne hale gelmişsin...Sen benim aklımı dinle,önce bir dinlen,kendine ...Tükürme be!..

Tükürемiyorum ki istediğim gibi...

Dışarı çıktım. İşte ancak bu saata kadar Köprü'ye gelebildim. Bu vapura bindim. Bir cıgara daha verir misiniz?

Cıgara verdim. Vapur Kadıköy'e yanaşıyordu.

-Şimdi, dedi,benim vapur biletim de yok...Param da yok...Çıkarken cezalı bilet kesecekler...Ne yapacağım?

-Bakınız, size bir akıl vereyim, dedim, vapurun helâsına girin... Yarım saat sonra çıkarsınız.

Vapur merdiveninin basamağına yığılıp kaldı.

Son otobüsü kaçırmamak için aceleyle iskeleye atlayıp otobüs durağına koştum. Aradan epey zaman geçti. Bir gün yine vapurun lüks salonunda oturuyorum. Arkamda konuşanlardan biri öbürüne,

-Bak sana bir akıl vereyim. Sen ne yap en iyisi biliyor musun... diyor.

Dönüp baktım, şimdi başkasına akıl veren oydu...Sırtında kalın bir palto vardı

-SON-